

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3712

Stanovska smer organizacije

V letu 1926. si je učiteljska organizacija začrtala povsem točno smer svojega delovanja. Odrekla se je vsake strankarsko politične patronance in sprejela edino pravo — stanovsko smer svojega nadaljnjega udejstvovanja. Od tega časa dalje se je spremenil tudi način borbe za skupne interese učiteljskega stanu. Do Deklaracije v l. 1926. se je vodila tudi v učiteljskih organizacijah gonja enega dela učiteljstva proti drugemu, a deklaracija sama je pokazala pot prav vsemu slovenskemu učiteljstvu do onega polja, kjer edino lahko plodonosno uporabljajo svoja prizadevanja v korist celokupnega stanu. Ne v borbi enega proti drugemu, marveč ramo ob rami, v borbi za skupne interese stanu, bo želo učiteljstvo najboljše sadove svojega dela za šolo in zase. In to načelo je zmagovalo, priznala ga je ogromna večina učiteljstva in sklenila usmeriti po njem vsa svoja stremeljenja. Stanu kot celote ne morejo motiti neznatne izjeme, ki jih tvorijo oni, ki se niso mogli sprijazniti z načelom, da more izvajati popolne uspehe v borbi za svoje pravice edino oni stan, ki je nerazdružljivo povezan v enotni stanovski organizaciji.

Kako nujno potrebno je učiteljstvu tako stališče nam jasno kažejo dogodki v zadnjih letih.

Da ponovno poudari svoje stališče in si še točnejše začrta svojo pot, ki je povsem ločena od vseh strankarsko političnih interesov, je sprejela naša organizacija na svoji glavni skupščini v Sarajevu. Deklaracijo o smeri stanovske politike JUU, v kateri je med drugim tudi poudarila, da se hoče boriti za svobodo otroka v šoli, za svobodo učitelja in za svobodo šole in šolske organizacije. Načela stanovske morale in časti so še prav posebno poudarjena v tej deklaraciji, ker edino etično izkristalizirano in stanovsko zavedno članstvo tvori močne temelje organizaciji, ki ji pripada.

Učiteljska organizacija ni nikoli krenila s pota. Nepristransko je delala le za koristi svojega članstva in prav to je bilo povod, da je bila in je deležna napadov od leve in desne. Toda korakajoč v smer, ki jo je članstvo odobrilo, in ki je edino pravilna, se pač predobro zaveda — ker to močno občuti — da zastopajoč načela, zahteve in koristi stanu, naleti vedno na interese posameznih političnih strank, katere se ne morejo sporazumeti z dejstvom, da so že minili časi, ko se je tretiralo učitelja edino kot strankarskega priganjca in eksponenta.

Večkrat je že naletela naša organizacija v dravski banovini na odpor, ker se niso nikakor hoteli upoštevati interesi celokupnega učiteljskega stanu. Svoje stališče do raznih aktualnih vprašanj je tolmačila v svojih spomenicah z dne 1. februarja 1931., 6. novembra 1932. in 18. avgusta 1934., v katerih je ugotovila kvarne vplive na učiteljstvo in stan. Razmere se vključijo vsem naporom organizacije niso izpremenile na bolje, marveč so postavile šolo in učiteljstvo v tako težak položaj, da smo primorani zopet in zopet poudarjati, kako potrebna je za šolo in stan čista in neodvisna stanovska smer učiteljstva in njegove organizacije ter borba proti nezdravim pojavom vsakovrstnih političnih izprememb.

Tudi v nedeljo je bila na zboru predsednikov sestavljena posebna spomenica, v kateri so zavzeli predsedniki sreskih društev skupno z upravnim in nadzornim odborom stališče k vsem aktualnim vprašanjem tičočim se šole in učiteljstva. Čeprav se namreč ne more naprtiti učiteljstvu odgovornost za politične peripetije, mora učiteljski stan vedno nositi posledice teh izprememb. To pa nedvomno vpliva na duševno stanje učiteljstva, kar seveda ne more biti v korist njegovega dela v šoli in med narodom.

V taki situaciji moramo vedno poudariti svojo neuklonljivo voljo, porojeno iz bridkih izkušenj, ki smo jih črpali iz zgodovine učiteljskega stanu in jih sami doživljali, da hočemo vztrajati na začrtani poti in voditi svojo organizacijo v borbi za izboljšanje in ohranitev učiteljskih pravic po strogo stanovskih načelih, docela nezavisno od strankarsko-političnega življenja.

Pri tem nas vodita prepričanje in zavest, da imamo vsi učitelji, neglede na difference v svetovnih nazorih, docela iste pravne in materialne interese, in da je organizacija na strogo stanovski osnovi najboljše in edino sredstvo za izvajanje vsemu stanu potrebnih dobrin.

Pojavi v javnosti in v tisku gredo za tem, da izpodkopavajo ugled in čast učiteljskega stanu. Učiteljstvo je v obrambi zoper take pojave prepuščeno samo sebi in prav to mora biti najboljši argument, da moramo delati z združenimi močmi za ugled stanu, ki mu pripadamo in ki je poleg tega najvažnejši faktor med našim narodom. Zgodovina bo obsodila one, ki ustvarjajo med narodom ne-

razpoloženje do učiteljstva, a mi se bomo s ponosom zavedali, da smo izvršili svojo stanovsko dolžnost ker smo se ob priliki vseh, za šolstvo in stan kvarnih pojavov postavili na branik stanovske časti in morale.

Ugotoviti moramo, da ljudstvo ni proti učiteljstvu in če se kje pojavi nerazpoloženje, je to le plod brezvestnega ščuvanja.

Učiteljstvo ima začrtan svoj delokrog s šolskim zakonom. Že sam ta zakon in pa tudi nešteti odloki ga postavljajo kot voditelja in iniciatorja vsega dela med narodom in mu ne dopuščajo, da bi se posvečal zgolj šoli in mladini. In prav to delo je nešteto krat vzrok, da se čisto pojavljajo neosnovani in ano-

nimni napadi na učiteljstvo. Ne prihaja to iz ljudstva, marveč so vse drugačni interesi skriti za takimi pojavi. Toda to nas ne more in tudi ne sme motiti. Organizacija mora slej kot prej korakati svojo točno začrtano pot, in tudi v bodoče, kot je to delala doslej, obsojati vse nemoralne pojave, pa bodisi v javnosti ali tudi v stanu samem, kajti le na ta način bo njena borba vodila do sigurnih uspehov.

Stanovska smer naše organizacije nam od mnogih strani vsiljuje borbo za čast in pravice vsega učiteljskega stanu. To nas ne moti in prav nobena težava nas ne sme odvrniti od cilja, ki smo si ga začrtali. —ž.

Predsedniški zbor JUU — sekcije za dravsko banovino

Aktualne stanovske in prosvetne zadeve — Monopol učnih knjig — Spomenica o pereh problemih šole in učiteljstva v dravski banovini

V nedeljo so se zbrali v Mariboru predsedniki sreskih društev JUU sekcije za dravsko banovino. Naravnost odlična udeležba na tem predsedniškem zboru nam jasno kaže, da se funkcionarji in člani zavedajo dolžnosti, stati neomajno v borbi za učiteljske pravice, še posebno v trenutku, ko je učiteljstvo moralno in materialno močno prizadeto.

Zboru je prisostvovalo 13 članov upravnega in nadzornega odbora in od 34 sreskih društev 31 predsednikov odnosno njihovih namestnikov.

POČASTITEV SPOMINA
† TOV. ANTONA HRENA.

Pred prehodom na dnevni red se je predsednik tov. Ivan Dimnik spomnil pokojnega tov. Antona Hrena, katerega delo za organizacijo in stan je očrtal v kratkih in značilnih potezah. Prisotni so počastili spomin draga pokojnika z enominutnim molkom in vzklikom »Slava«.

PREDSEDNIKOVO POROČILO.

Predsednik sekcije tov. Ivan Dimnik je podal stvarno in izčrpno poročilo o najvažnejših vprašanjih, ki zadevajo naše združenje.

Takoj v početku svojega poročila se je dotaknil naše Deklaracije iz leta 1926. ter potegnil paralelo med to in Deklaracijo sprejeto na letošnji glavni skupščini. Poudaril je, da so se po letošnji glavni skupščini razmere v naši organizaciji povsem konsolidirale, kajti sedaj so urejene tudi razmere v sekciji za savsko banovino. To dejstvo nas mora navdajati z zavestjo, da predstavljajo danes JUU trdno, močno in enotno učiteljsko organizacijo v Jugoslaviji. Ta ugotovitev bo morala prej ali slej odpreti oči vsem odločujočim krogom, ki naj spoznajo, da je učiteljstvo tisto, ki predstavlja med najširšimi plastmi našega naroda zastopnike javne uprave.

Pravila JUU.

Nova pravila, ki so bila sprejeta na glavni skupščini v Sarajevu, še niso uveljavljena. Potrditi jih mora še prosvetno ministrstvo, kateremu bodo predložena v potrditev vse, kakor še pred 1. aprilom. Izvršni odbor ni predložil pravil v potrditev, ker je čakal, da se sprejmejo prej najavljeni zakoni. Da bo mogla prihodnja glavna skupščina že poslovati po novih pravilih, jih bo izvršni odbor v najkrajšem času predložil g. prosvetnemu ministru.

Poslovnik za stanovsko častna razsodišča.

Poslovnik za stanovsko častna razsodišča, ki je bil sprejet na letošnji glavni skupščini se tudi doslej še ni mogel uveljaviti. D je bilo njegovo sprejetje nujno potrebno, je razvidno iz dejstva, da odobravajo to vse banovinske sekcije. Ta poslovnik ne predstavlja kakega policijskega sredstva napram članstvu, marveč naj služi vzgojnim svrham. Potrebno je tudi na učiteljskih zborovanjih razpravljati o tem poslovniku, da ga spozna tudi članstvo, ki se bo uverilo, da je ta poslovnik edino pravilno samovzgojno sredstvo.

O noveli k zakonu o narodnih šolah.

V glavnem odboru so razpravljali tudi o noveli k zakonu o narodnih šolah. Sklenjeno je bilo, da se pripravijo predlogi učiteljskega združenja za novelo zakona, tako da bomo imeli vse pripravljeno, ko bo postalo vprašanje aktualno.

Z ozirom na vzdrževanje šol se napoveduje novelizacija. Še mnogo bolj nego v dravski banovini, občutijo učitelji v drugih banovinah težkoče, ki jih povzroča vzdrževanje narodnih šol. Ponekod ne dobijo šole niti najmanjše dotacije in zato so prisiljeni mnogi

učitelji, da kupujejo iz lastnih sredstev najnujnejše šolske potrebščine. To da misliti. V zadnjem času se je pričelo resno razpravljati o tem, da bi se preneslo vzdrževanje šol iz občin na banovine.

Predlogi k finančnemu zakonu.

Sekcija kakor tudi izvršni odbor sta sestavila predloge za finančni zakon za leto 1936-37. V teh predlogih so iznešene vse najvažnejše zahteve učiteljstva. Med drugim je tudi iznešena naša zahteva po uvedbi modernega disciplinskega postopka za učiteljstvo. Izgleda, da so se merodajni krogi uverili, da je tak disciplinski postopek, kakršnega ima učiteljstvo, nemogoč. Nimamo pravice zagovornika, nimamo pravice priziva itd. Sedaj se namerava uvesti za učiteljstvo disciplinski postopek, ki je uzakonjen za obče upravne uradnike. Ta postopek je celo mnogo boljši od uradniškega in predvideva tudi banovinska disciplinska sodišča in priziv na upravno sodišče in državni svet. Za učiteljstvo naj bi se ta postopek spremenil le v toliko, da bi bili člani razsodišča učitelji, odnosno zastopniki prosvetnih oblasti in ne zastopniki upravnih oblasti. V zadnjem času je dobilo JUU svojega člana v vrhovnem disciplinskem sodišču ministrstva prosvete.

Vprašanje učiteljic ženskih ročnih del smo načeli že nešteto krat in tudi tokrat je predlagalo združenje na odločujočih mestih, da se jim končno vendarle prizna zvanje. Amandman, vsebujoč določbe, ki bi ustrezale tem našim željam, je predložen.

V zadnjem času je postalo aktualno tudi vstetje let učiteljem, ki so služili na Ciril Metodovih šolah in na šolah bivših verskih avtonomij. Tudi v tem pogledu je bil predložen poseben amandman.

Glede šolskega nadzorstva je bilo govora tudi v glavnem prosvetnem svetu. Prevladalo je načelo naj bi se vzgoja šolskih nadzornikov prenesla na višje pedagoške šole, a od tega naj bi se ne izključevali tudi oni, ki imajo dolgoletno prakso v šolskem in pedagoškem delu.

Učni načrti.

Za razvoj našega šolstva so nujno potrebni učni načrti. Sedanji učni načrti za osnovno, kakor tudi za višjo narodno šolo ne ustrezajo potrebam šolstva. Učiteljstvo uvidi, da potrebo po modernih učnih načrtih in zaradi tega je izvršni odbor razpisal nagrade za najboljše načrte za osnovno šolo. Na zadeven razpis, ki je bil priobčen v predzadnji številki »Učiteljskega tovariša«, opozori posebej in apelira, da bi članstvo v čim večjem številu sodelovalo pri sestavi učnih načrtov.

Monopolizacija učnih knjig.

Vprašanje monopolizacije učnih knjig se v zadnjem času razpravlja v javnosti. Kljub vsestranskemu prizadevanju pa je to vprašanje še vedno odprto. Gospod minister prosvete vztraja na monopolu. Toda izvedba tega bo naletela na silne težkoče, ki so finančnega značaja. Za izvedbo zakona o monopoliziranju knjig je potrebno precej denarjev. Ker bo o vprašanju natančneje poročal tov. Kumelj se tov. predsednik ne spušča v detajle.

Internacionalni učiteljski kongres.

Po kratkem poročilu o sistemizaciji službenih mest, ki zaenkrat še ni aktualna, poročam, da predsednik tudi o kongresu Internacionalne zveze učiteljskih združenj iz Pariza, ki bo letos v Beogradu. Izvršni odbor je že izposloval pristanek prosvetnega in zunanjega ministrstva. V zvezi s tem kongresom bo prirejen tudi pedagoški teden. Ob tej priliki bodo predavali v Beogradu tudi razni pedagoški svetovnega slovesa.

VSEBINA:

Stanovska smer organizacije.

Predsedniški zbor JUU.

Telovadni tečaj za učiteljice.

LISTEK: Kuferiši.

Splošne vesti. — Listi o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljski pevski zbor JUU. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

TAJNIKOVO POROČILO.

Po izvajanjih tov. Dimnika je poročal tajnik sekcije tov. Kumelj, ki se je dotaknil vseh najaktualnejših vprašanj sekcije. Oporočal je predsednike na pravočasno pošiljanje članskih izkazov in seznamov neorganiziranega učiteljstva, ki naj jih društva vsako leto redno pošiljajo ob začetku šolskega leta. Ako nima sekcija teh izkazov se večkrat dogodi, da dela tudi za nečlane, dasi ji zelo primanjkuje časa za izvrševanje vseh tekočih poslov. Potrebno je, da društva takoj odgovarjajo na vse okrožnice ter izvršujejo njihove določbe. Omenja, da nekatera društva še niso poslala seznama zadolžnikov in prav tako ne predlogov k nekaterim drugim okrožnicam. Nadalje je opozoril društvene predsednike na okrožnico, tičočo se ureditve razmer v savski banovini, ki naj jo društvena zborovanja razmotrivajo in naj po možnosti ugodijo prošnji.

V nadaljnjem svojem poročilu omenja tudi glavne predloge sekcije za letošnji finančni zakon, kar je bilo društvom že javljeno potom okrožnice.

Mnogo si mora sekcija prizadevati za ureditev vprašanja vstetja službenih let kontraktualnim učiteljem, ki so bili sprejeti v državno službo. Ker se mnogim osporavajo službena leta, ima sekcija mnogo dela za sestavljanje prizivov na državni svet.

Sekcija je prejela več sklepov in predlogov in je, upoštevajoč želje in položaj članstva, naredila posebno vlogo, da naj bi se kuluk ukinil.

Še o monopolizaciji šolskih knjig.

Tega vprašanja se je dotaknil v svojih izvajanjih tudi tov. Kumelj. Ker je bila na dnevnem redu posebna točka predvidena za razpravo o tem vprašanju, se je po soglasnem sklepu združila ta točka s tajniškim poročilom. Tov. Kumelj je k vprašanju izvajal sledeče misli: Učiteljstvo ima slabe izkušnje z monopoliziranimi zvezki. Ti so slabše opremljeni od zvezkov privatnih izdaj, ne ustrezajo sodobnim pedagoškim zahtevam, so dražji in je tudi njihova nabava otežkočena. Združenje se je prav zaradi teh dejstev potegovalo, da se monopol na šolske zvezke ukinе. Iz istih razlogov smo proti monopolizaciji šolskih knjig. Šolski zakon predvideva namreč koncentracijo in princip domorodnosti. Zakon o monopolizaciji šolskih knjig pa tega ne upošteva. Objavljeni natečaj predvideva tudi knjige, ki jih doslej v osnovni šoli nismo uporabljali, kar znači podražitev in ne pocenitev šolanja.

Poudariti je tudi potrebno, da je zakon o monopolizaciji knjig starejšega datuma nego zakon o narodnih šolah. Ker ima zadnji določbe, ki nasprotujejo bistvu unifikacije, nastane vprašanje, ali je ta zakon o monopolu še v veljavi. Šolski zakon predvideva ureditev učnih načrtov in šele na to uvedbo enotnih učbenikov. Ugotoviti pa je treba, da doslej še nimamo perfektnih učnih načrtov.

V zvezi s temi izvajani omenja tudi prepad med osnovno in srednjo šolo. V nadaljnjih izvajanjih pa se dotakne predvsem pravne, praktične in pedagoške strani monopolizacije učnih knjig. Sekcija za dravsko banovino deluje na to, da bi se ukinil natečaj in zakon o monopolizaciji šolskih knjig in učil.

STALIŠČE SEKCIJE DO MONOPOLIZACIJE.

Po poročilu o delu sekcije za ukinitve monopola na šolske knjige, sprejme predsedniški zbor sledeči sklep:

Opirajoč se na določbe zakona o monopolizaciji učnih knjig in učil, je izdalo ministrstvo prosvete meseca januarja 1935, natečaj za učne knjige. Zakon nam določa kot predpogoj za natečaj predhodno izenačenje učnih načrtov vseh šol in določa konec decembra 1929. za skrajni rok prvega natečaja. Doslej učni načrti še niso izenačeni in tudi natečaj še ni izšel v označenem roku, marveč pet let pozneje. Natečaj določa za narodne šole celo vrsto novih knjig za predmete, za katere se doslej niso uporabljale in so nepo-

trebne. Monopol zato ne znači pocenitve, marveč občutno podražitev študija, kar bo zlasti težko zadevalo tiste sloje naroda, ki že danes jedva zmagujejo stroške za šolanje otrok. Po svojem bistvu nasprotuje monopolizacija načelu domodolnosti, razpis s predvidenimi posebnimi knjigami za posamezne predmete pa načelu koncentracije. Izvajanje obeh teh dveh načel zahteva samo zakon o narodnih šolah v svojem § 44. Tudi se določbe, ki veljajo v razpisu za srbohrvaščino ne morejo kratkoma aplikirati na slovenščino.

Ker uvedeni monopol ne more koristiti narodni šoli in njenemu razvoju, se izjavljamo člani upravnega in nadzornega odbora in predsedniki sreskih društev JUJ, sekcije ljubljana kot predstavniki učiteljskega stanu v dravski banovini, da se preklicaj natečaj ministrstva prosvete in ukine zakon o monopolu.

Organizacijske zadeve.

V nadaljnjem omenja tov. Kumelj tudi anketni odbor za sestavo učnih knjig, ki je bil osnovan v smislu skupščinskega sklepa.

V zvezi z znižanjem prejemkov se je pojavila po nekaterih društvih tudi zahteva za znižanjem članarine. Nekatera društva so jela tudi nakazovati že sekciji in centrali okrajno članarino. Zadevo je sekcija pojasnila v posebni okrožnici, v kateri je stavila dve alternativni: ali naj se skliče izredna skupščina, ki naj bi rešila to vprašanje, oziroma naj potrpi članstvo z dosedanjimi datjavami do redne skupščine. Za izredno skupščino so se izjavila le štiri društva, ostala so za dosedanje članarino do redne skupščine.

Napadi na učiteljstvo in njegovo organizacijo so se v zadnjem času zelo pomnožili. S tem v zvezi je tudi zaščita članstva, ki kaže prav nazorno, kako nujno nam je potrebno, da dobimo pravičen, disciplinski postopek. Ugotavlja, da bi vse ovadbe proti učiteljstvu takoj prenehale, če bi vsakdo bil odgovoren za navedbe, ter bi bilo učitelju dovoljeno, da sme ovaditelja tožiti, ako se disciplinsko ugotovi, da je ovadba neutemeljena.

ZANIMIVA INTERPELACIJA.

Po končanem poročilu tajnika tov. Kumlja je stavil tov. Josip Lapajne na predsednika zanimivo interpelacijo, v kateri vpraša, ali so še v veljavi odredbe in odloki nanašajoči se na učiteljevo šolsko in izvenšolsko delo, ki so bili izdani v preteklih letih. Odloke je tudi citiral in prosil, naj se ugotovi, če se s spremembami režimov sami ob sebi ukinjajo tudi vladne odredbe.

Tov. Dimnik je pripomnil, da bo zadevo predložil gospodu prosvetnemu ministru, ki je edino kompetenten dati odgovor na ta vprašanja. Poudaril je tudi, da je v praksi to zadevo že iznesel na merodajnih mestih, kjer uvidevajo, da je stalnost učiteljstva edini izhod iz takega stanja.

NADALJNJA DEBATA.

Razvila se je precej živahna debata, v katero so posegli tov. Roš, Šestan, Dimnik in Lapajne. V zvezi z raznimi očitki napram učiteljstvu je bilo sklenjeno na predlog tov. Roša, naj se zbere material kot dokazilo, da se je od učiteljstva, posebno za časa volitev, več zahtevalo nego bi se smelo.

Bilo je tudi govora o depolitizaciji šolstva, ter se je ugotovilo stališče učiteljskega združenja, ki je vsebovano v eni sami zahtevi: šolo je treba ločiti od politične uprave.

BLAGAJNIŠKO POROČILO.

Blagajnik tov. Grum je opozarjal predsednike na pravočasno pošiljanje članskih seznamov in mesečnih prijav, ki omogoča pravilno in redno dostavljanje listov članstvu. Nato je podal pregledno sliko dohodkov in izdatkov sekcije JUJ za dravsko banovino in prošil predsednike, da naj skušajo izvesti pri društvih redno plačevanje članarine, predvsem pa naj apelirajo na društvenih zborovanjih na vse šolske upravitelje in upraviteljice, da poravnajo dolgovce, ki jih imajo krajevni šolski odbori za »Popotnika«. Velike vsote denarja, ki so zapopadene v teh dolgovi, nam nikakor ne dopuščajo rednega plačevanja naših obveznosti. Če bi članstvo v polnem obsegu izvršilo dolžnost napram sekciji, bi bilo nemogoče, da bi dolg tako narastel.

Po poročilu blagajnika se je razvila kratka debata. Tov. Šestan je predlagal, naj bi se osnoval pri sekciji stalen fond za zaščito članstva.

Tov. Hočevar je prosil, naj se pošljejo sreskim društvom sezname dolžnikov »Popotnika«, da jih bodo društva na zborovanjih opozorila na nujnost plačila. V debato so posegli še drugi tovariši, nakar je bil izvoljen poseben odbor za sestavo spomenice. Zbor predsednikov je pooblastil odbor, da sestavi spomenico v njegovem imenu in jo nato izroči vodstvu sekcije, ki jo bo predložilo vsem merodajnim činiteljem.

S tem je bil dnevi red izčrpan in predsednik je zbor zaključil.

Tečaja se je udeležilo okoli trideset učitelje iz vseh krajev dravske banovine. Bile so največini mlajše učiteljice, katerim je modern način telovadnega pouka deloma že itak znan z učiteljskega. Vendar so slišale toliko novega, da je tečaj tudi njim pomenil veliko pridobitev. Še večjega pomena bi bilo to za starejše učiteljice. Marsikatera bi se bila rada prijavila in se seznanila z novodobno telovadbo, pa se je ustavila ob malodušnem pomisleku: prestara sem, preokorna, to je za mlada dekleta! Toda ko bi bila vendar le prišla v letošnji tečaj, bi bila dobila povsem drugačno, vedro in mikavno sliko o pouku in poučevanju telovadbe, pa tudi o svoji telovadni sposobnosti.

Debate in pogovori, ki so se razvijali med udeleženkami po vsakem predavanju in praktičnem vežbanju ter so posegali v marsikatero prevažno vprašanje šolske in vzgojne prakse, so jasno potrdili, kako ozek je spoj telovadbe s celotnim življenjem in delom v šoli. Uspeh katerega je dosegel ta tečaj, je najlepši dokaz priznanja predavateljem in prirediteljem, pa tudi najjasnejši dokaz potrebe takih tečajev, zlasti za starejše učiteljstvo.

(Pripominjam naj, da imamo tudi v naši pedagogični literaturi vzorno delo Ivana Bajzelja: Vesele ure, ki je izšlo v založbi Učit. tiskarne. Knjiga obsega snov za I. r. daje pa učitelju mnogo prekoristnih napotkov za pouk telovadbe v vseh razredih. Nekateri stvari, zlasti igre, se lahko uporabijo tudi v višjih razredih. Knjigo toplo priporočam učiteljstvu kot pomožno knjigo pri šolski telovadbi in za sokolsko delo.)

Pavla Hočevarjeva.

Splošne vesti

Čuvajmo Jugoslavijo, da rešimo brate v robstvu!

Društvo »Bran-i-bor« — osrednji odbor v Ljubljani.

Dr. Fran Novak, predsednik.

Dr. Jože Dekleva, tajnik.

RESOLUCIJA SLUŠATELJEV »VIŠJE PEDAGOŠKE SOLE V ZAGREBU«

Radi težkega položaja, v katerem se danes nahajajo naše meščanske šole in njihni učitelji, je na svoji redni letni skupščini »Udruženje slušateljev višje pedagoške šole v Zagrebu« sestavilo sledečo resolucijo:

1. Čim hitreje naj se izvrši reforma meščanske šole z izdajo novega, sodobnim potrebam ustrežajočega zakona za meščanske šole in čim hitreje naj se publicira že izgotovljeni novi učni načrt za meščanske šole.
2. Meščanske šole naj se izenačijo z ostalimi nižjimi srednjimi šolami in učencem meščanskih šol naj se dovoli prehod v srednje in učiteljske šole.
3. Učiteljem meščanskih šol naj se po zakonu odredi grupacija od IX.—IV./1. položajne grupe zaključno.
4. Diplomirani slušatelji »Višje pedagoške šole« naj se takoj nastavijo kot učitelji meščanskih šol, a ne kot učitelji osnovnih šol, kakor se je to do sedaj prakticiralo.
5. Na meščanske šole naj se postavljajo samo diplomirani slušatelji »Višje pedagoške šole«, a ne učitelji osnovnih in meščanskih šol.
6. Študij na »Višji pedagoški šoli« naj se podaljša na štiri leta.
7. Na »Višjo pedagoško šolo« naj se sprejemajo tudi učitelji s prav dobro službeno oceno, kar je zaprosil tudi rektorat »Višje pedagoške šole« v Zagrebu in je sprejel »Glavni prosvetni svet« v Beogradu na svoji seji.

V Zagrebu, dne 28. januarja 1936.

Tajnik:

Predsednik:

Vrtačnik, I. r.

Omerhodžić Ahmed I. r.

Telovadni tečaj za učiteljice

Letošnje božične počitnice je priredila banska uprava v Ljubljani tečaj za poučevanje telovadbe po novem učnem načrtu.

Telovadba je v osnovni šoli predmet, katerega se otroci najbolj vesele, učitelji pa najbolj boje. Neprimerna telovadnica (če jo šola sploh ima), težko vzdrževanje discipline, šibko učiteljevo zdravje, v prvi vrsti pa nezadostno poznavanje moderne telovadne snovi in metodike so glavni razlogi, da učitelj tako rad zamenja telovadno uro s katerimkoli drugim predmetom. Pa tudi nič čudnega ni to: kar spomnimo se na tisto duhomorno ekserciranje, katero je stara šola imenovala telovadba! Vse kaj drugega pa je telovadba, kakor jo zamišlja moderna pedagogika v smislu strnjenejšega pouka in delovne šole. Nič več utrjujočega vežbanja zgolj telesnih sil, temveč izraz živnega življenja, stremeljenja k skladnosti v telesnem zdravju in duhovni moči, sredstvo duševnega doživljanja. Tako pojmuje telovadbo danes vzgojitelj, učitelj, psiholog, zdravnik in športnik. Zato so prireditelji omenjenega telovadnega tečaja povabili kot predavatelje naše najboljše strokovnjake in praktike: prof. Čopić je predaval o psihologiji telovadnega pouka, zdravnik dr. Mis o prvi pomoči v telovadnici, zdravstvena svetovalka dr. Simčeva o higieni v šoli in zdravstvenih razvadah dece, strok. učit. Vodetova o telovadnem poučevanju in vzgajanju telesno in duševno zaostalih otrok, prof. Trdinova in Bajzeljeva o snovi osnovnošolske telovadbe, prof. Jeras o Tyrševem sokolskem sestavu. Tečaj je bil v zornem urejeni telovadnici drž. učiteljske šole, kjer so udeleženci tudi hospitirale pri telovadnem pouku vadniških učenk vseh razredov. Vsi predavatelji so pri svojih teoretičnih in praktičnih izvajanjih zajemali snov z vidika modernega pojmovanja, prodornega socialnega gledanja ter ozkega spajanja svoje stroke z živim življenjem. Zato so dosegli svoj cilj v polni meri. Zbudili so v učiteljicah smisel in veselje za pouk telovadbe po sodobni metodi. Prepričali so jih, da je tak pouk telovadbe za učitelja in učence mnogo zanimivejši, kakor prejšnji način, da ni pri tem potrebna mnogo telovadnega orodja ali celo sploh nič, saj se telovadba lahko vrši povsod, v telovadnici ali na sokolskem dvorišču, v šolski sobi ali pod milim nebom. Povsod je telovadno orodje že pripravljeno: klop, stol, posekano deblo, veja na drevesu, kol, lestev, palica, žoga, iz krp itd. Primerne igre, mirne ali razigrane, koračnice in recitacije, kola in rajanja, posnemajoče gibe — vse in povsod lahko učitelj izvaja tako, da se pri vsaki učni uri sistematično predelajo gibe vsega telesa ter razvije vse otrokove duševne sile, in to ob najmanjšem naporu učiteljevem.

čisto navadna kolporterska diva, oboje pa le imamo, hja!»

»Vsega tega si jaz nisem izmislil, pa tega tudi vedel nisem, četudi sem se rodil v Bobojedistanu. Pa mi je oni dan pripovedoval te zanimivosti prijatelj Tonino, ki je nekje iz Dalmacije doma, pa je prišel na neko bobojedistansko šolo po službeni potrebi učiti srbskohrvatskoslovenski jezik.

Midva o volku — volk iz šume! Proti nama prihitel vsa zasopljena kolporterka, kričeč: »Kupite in čitajte »Bobojedistanske Novice«! Senzacija. Krivice popravljene! Osebnost zadeve objavljene! Jok in škripanje z zobmi! Kupite, kupite!»

»Vidiš, to je bobojedistanska Greta Garbo!« mi je Tonino zavpil v uho, da je prevpil kolporterkin krik. »Halo, semkaj, kupim!»

Mimo je pritekel paglavci: »Hej, Greta Garbo,« je zavpil, »danes imaš pa salamsko dolga ušesa!»

Brž se je okrenila: »Prav imaš. Moja ušesa, tvoja pamet — cel osel!« In še mu je pokazala jezik. Potlej je odhitela dalje, venomer kričeč:

»Krivice... senzacija... zadeve... škripanje z zobmi!»

Tonino je preganil časopis. »Nekoliko sekund je strel vanj, nenadoma pa je pričel mrmrati: »Kuferaši, kuferaši...«

»Kaj praviš?»

»Kuferaši! Evo jih! Spet bo stara pesem ko pred leti: kufre gor, kufre dol, kufri, kufri, kufri!»

Začudil sem se, da pozna bobojedistansko kroniko in takšnih preglednostih ter poba-

ral: »Kako neki, da se tako dobro spoznaš v pretekle razmere bobojedistanskega mesta?»

»Eh, vidiš,« je odvrnil. »Tale bobojedistanski dramaturg je fant od fare. Da nam ni dolgčas po narodnem blagu, nas od časa do časa pogosti s kakšnimi »Hlapci«, hm.«

»Ampak, takšne stvari so se preživele,« sem mu navidez ugovarjal. »V današnjih dneh niso več aktualne.«

»Ti praviš tako?« se je začudil. »Prosim pogledaj, kuferaši!« In pogladil je z roko po časopisni strani.

Nenadoma pa je uprl vame svoje črne oči: »Ali si že čital najnovejšo Vidmarjevo knjigo »Moja pogled na svet?«

»Pravkar čitam.«

In zavzel je pozo pridigajočega apostola, rekoč:

»Vidiš, tamkaj lahko čitaš na strani 46 sledeče: Kdor si domišlja, da res lahko ugotovi, kateri vlak stoji, se zelo moti. Res je, v odnosu do postaje ne opazimo premikanja. Zato sklepamo, da mirujemo. A kdo nam pravi, da postaja miruje? Ali morda ni res, da sicer postaja na zemlji trdno stoji in da drvi zemlja sama po prostoru z ogromno hitrostjo tridesetih kilometrov v sekundo? Ali ni res, da drvi naše sonce z vsemi svojimi otroki po grozni praznini nekam proti Herkulovemu ozvezdju, tudi z ogromno hitrostjo? Kaj pa, če se ogromna leča vseh zvezd našega svetovnega sistema, ki jo na našem nočnem nebu s strani vidimo kot Rimske ceste, tudi premika po prostoru kot celota? Ali je res popolnoma izključeno, da se vsa ta premikanja tako čudno sestavljajo, da

koncem koncev vlak, ki teče po tračnicah, stoji, postaja in mi v mirujočem vlaku pa se premikamo?»

»Torej se ne premikajo tvoji kuferaši, ampak mi, ki si domišljamo, da stojimo?« sem se začudil.

Tonino pa je skomignil z rameni: »Eh, vidiš, prijatelj, jaz tega ne razumem, ampak profesor Vidmar tako piše.«

»Prijatelj,« sem dejal, »pojdiva k njim in jih potolaživa z njegovim naukom. Morda jim bo lažje.«

In res sva zavila proti hiši, kjer so bili zbrani kuferaši in se pripravljali na turnejo. Tokrat kajpa ne na kakšno pevsko turnejo, a so kljub temu peli, močno, da so živketale šipe v oknih, ki so bila sicer zapahnjena, a je kljub temu silila na ulico lepa pesem:

»Oj, zdaj gremo, oj, zdaj gremo, nazaj še pridemo...«

Pred hišo je bila zbrana množica. Tisočglava. Ljudje so drug drugega zvedavo gledali in v očeh jim je stalo vprašanje: »Le kaj jim je, da so tako veseli...?«

Pesem je utihnila. Tisti čas pa so se odprla vrata in na cesto so se usuli kuferaši. Bila jih je dolga vrsta. Drug drugega so se držali za roko in tiho so stopali, po prstih, da bi ne vzbujali pozornosti.

Množica pa se je prestrašila te tihote. Odkrila se je ko na povelje; in svetle pleše so zableščale v čemeran dan. Vse je bilo tiho in mirno ko za pogrebom, le onstran ceste je pel radio osamljeni duši veličastno pesem Te Deum. Sam Bog nebeški vedi, katera radiofonska postaja na zemeljski obli je tisti čas oddajala svoj proram. — — —

Lojze Zupanc:

»Kuferaši«

Poznam pisatelja. Grd človek je. Nekoč je namreč napisal pripovedko o postanku zeljarskega mesta in življenju zeljarskih meščanov. Zanimiva je ta pripovedka. Še v čitanke bi jo lahko natisnili, da bi jo solarčki čitali, če bi le ne bila pohujšljiva. Pa ne le pohujšljiva, tudi opravljiva je. Saj ga danes menda ni nikjer človeka, ki bi ne vedel, da je zeljarsko mesto osredek vseh mogočih čednosti in pobožnosti. Sploh — kinč nebeški! Pa mislite, da je tisti onegavi pisatelj le šeepec tega omenil v svoji pripovedki? Kaj šel! Še tega ni omenil, da je zelje že prastara industrija zeljarskega mesta in da so meščani še ponosni, če jih kdo ozmerja z zeljari.

Pa lahko bi mu odpustili ta naglavni greh, ko bi se le ne bil pregrešil zoper osmo božjo zapoved. Pa ti gre, mrcina neveljava, in ti prastaremu zeljarskemu mestu vzdene ime — Bobojedistan!

Ampak to še ni vse. Ne samo to, da je temu mestu vzdal ime po svoji vseči, zanašal je pozabil opisati tudi druge imenitosti — če po njegovem povem — bobojedistanskega mesta. Prosim, saj Bobojedistanci se na vse zadnje lahko tudi brez njega popraskajo in zakolnejo: »Harduš, kaj pa nebotičnik, pa Greta Garbo, a? Ali mislite, da je to kakšna suha figa mršava, he. Res je, da na vse zadnje, da je naš nebotičnik v primeri s kakšnim ameriškim pravcati tičnik in, da naša Greta Garbo ni kakšna filmska, ampak

— Vsa dravska banovina naj bi prišla v najvišji draginjski razred, za to se zavzema članek v »Slovenec« od 31. I.

— O beračih, med katerimi je mnogo šolskih otrok piše »Domoljube« od 5. II.

— Kriminalna statistika Slovenije kaže, da krivulja kriminalistike od 1. 1932. počasi pada. Največ je tatvin in izredno mnogo požigov. V kraju, kjer raste šmarnica in v krajih, kjer kuhajo žganje je največ deliktov. (»Slovenec« od 31. I.)

— Slovenski učitelj prinaša v 1-2. številki poleg pedagoških člankov tudi sestavek o šolah v Slovenskem Korotanu, poročilo o božičnem zborovanju »Slomškove družbe« in hladnikove pesmi, ki se nanašajo na njegovo premostitev.

— O plačevanju kuluka piše »Slovenec« od 11. II., da je krivično, to, da morajo plačevati kuluk javni, civilni in vojaški uslužbenci, zlasti upokojenci, ko je zasebni nameščenec oproščen osebnega dela in plačila, najsi ima na pr. kot bančni ravatelj na deset-tisoče mesečne plače.

— Otroška policija, ki bo imela nalogo zmanjšati število otrok, kateri se preživljajo z beračenjem, se ustanovi v Beogradu (»Jutro« z dne 8. II.)

— O učiteljskih zborovanjih raznih sreskih društev proroča »Slovenski narod« od 10. II.

— Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru se je po sklepu občenega zbora razdružila in prešla v likvidacijo. (»Mariborski večernik« od 8. II.)

— Dravska sekcija JUJ toži »Slovenca«, piše »Jutro« od 7. II. Pri okrožnem sodišču sta bili vloženi 2 tožbi zaradi napadov »Slovenca« na učiteljstvo.

— Dramo iz učiteljskega življenja je napisal pisatelj Ingolič. Drama, ki se imenuje »Zgrešene poti« so igrali te dni v Ptuj.

— G. Žebot se je izjavil na shodu v Rušah, da so bili učitelji v prejšnjih režimih sami hlapi in priganjači dočim se sedaj državni uradniki ne smejo mešati v politiko. (»Marib. večernik« od 7. II. — uvodnik.)

— »Slovenec« utemeljuje učiteljske premostitve med drugim takole: Mnogo učiteljev je vsiljevalo ljudstvu svojega okoliša nazore, metode in intuicije, ki jih ljudstvo brezpogojno odklanja. To vsiljevanje je prestopalo že moralno dovoljene meje. Bili so dolgo kričali, izižvali in hlapič JNS — režima. V denuncijantstvu je korakalo učiteljstvo tedaj na čelu. V šolstvu je treba napraviti red in zablodeni pedagogom bo treba pokazati pot nazaj v šolo, zato premostitve. Sledi podrobnejša utemeljitev. Premeščeni so bili nekateri, ker so denuncirali in ovažali svoje tovariše po krivem itd. Med grehi so navedene: spolne zablode, sleparije, pregrešitve nad lastnimi učenkami itd.

— Učni uspehi ob prvem semestru na mariborskih drž. srednjih šolah so bili slabi. Izdelalo je 63%, padlo 37%. (»Marib. večernik« od 7. II.)

— Enotne šolske knjige bodo uvedene na vseh osnovnih in srednjih šolah v državi že s prihodnjim šol. letom piše »Vremec« (Po »Novi dobi« z dne 7. II.)

— Poziv uredništva »Slovenca«, ki ga je prinesel list 9. II. se glasi: »Prosimo, da se vsi gg. učitelji in učiteljice, ki so pod prejšnjim režimom trpeli preganjanja in so se brezuspešno obrnili na JUJ, vsaj v teku dveh dni osebno ali pismeno javijo uredništvu »Slovenca«. Tajnost zadržana.

— Ob šestdesetletnici upravitelja Frana Cvetka je priobčil »Mariborski večernik« od 31. I. daljši članek.

— Za radio na srednjih šolah v Češko-slovaški republiki, ki naj bi služil pri pouku se zavzemajo razni pedagogi. (»Pragerpresse« z dne 9. II.)

— Profesor Brežnik — kraljev učitelj. Prestavljen je iz Ljubljane na gimnazijo v Beograd, da bo poučeval mlade našega kralja v nemščini. (»Glas naroda« od 11. II.)

— V verskih šolah, na katoliškem Bavarskem, kjer je bilo vpisanih lani še 36.000 otrok, jih je letos le še 19.000. Vpliv hitlerjanstva se kaže tudi tu. (»Deutsche Zeitung« z dne 9. II.)

Učiteljski pravnik

— Š Vprašanje F. M. Z. iz R. Ali je dovoljen in uradno priznan civilni zakon v vsej državi (za državne uradnike), ali pa samo v nekaterih krajih.

Odgovor. Civilni zakon ni priznan. Dovoljen je samo, če cerkev odkloni poroko (pri ateistih).

— Š Vprašanje, Č. G. Fr. K. R. Kot poročena učiteljica-prilpravnica, z možem, ki je brez vsakih dohodkov in živi z menoj v istem gospodinjstvu, ali se mi poleg stanarine in kuriva odtegnejo še drugi dohodki od pripr. plače?

Odgovor. Ako dokazate v predpisani prijavi na bansko upravo, da nima Vaš mož dohodkov, se vam ne zmanjša pripravniška plača.

— k »Grlica«, revija za sodobno mladinsko glasbo, je izšla v celoti, sijajno opremljena, v platno vezana in priporočena od ministrstva prosvete (Br. 48.660, 11. XII. 1935) za vse šole in knjižnice. Cena v platno vezani knjigi je Din 180.—. Posilja se proti vnaprej plačani naročnini in poštadini ali po povzetju (poština 10 Din). Prodaja se tudi na 10 obrokov in stane Din 210.—. Naročila na naslov: Srečko Kumar, Zagreb, Švearova 9/III.

Naša gospodarska organizacija

OKROŽNICA ZADRUGE »DOM UČITE-LJIC« V LJUBLJANI TOVARISICAM

V zadnjem času se je naš gmotni položaj poslabšal. To nas pa nikakor ne sme odvračati od naše zadruge, ker s tem bi slabile same sebe. Naš dom ravno nam, hoče biti gmotna in moralna opora, ki je pa ne bomo dosegli brez žrtve. Izgubiti ne smemo nobene članice, pač pa skušajmo pridobiti čim več novih tovarišic, ker le na ta način smemo upati na uspeh.

Akcija za nabiranje kamnov potom mesečnih odtegljajev je v nekaterih srezih lepo uspela, iz posameznih pa ni bilo dosežaj nikakega odziva. Zato prosimo one tovarišice poverjenice, ki nam še niso vrnila nabiralnih pol s podpismi za kamne, naj to store najkasneje do Vel. noči t. l. Na učiteljskih zborovanjih agitirajte za našo stvar!

Pri pregledu blaginjskih knjig se je ugotovilo, da veliko naših članic še ni zadostilo svoji dolžnosti in še niso poravnale letnega prispevka za l. 1934 in 35. Poslovanje zadruge je zvezano z velikimi izdatki, četudi dela ves odbor popolnoma brezplačno. Zadržno premoženje mora ostati nedotaknjeno, upravni stroški se morajo kriti iz letnih prispevkov, zato je redno plačevanje nujno potrebno.

Drage tovarišice! Težki časi nas ne smejo plašiti, nasprotno, čim večji pritisk, tem jačja bo naša odpornost in moralna sila.

— g Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 15. februarja 1936 v okoliški deški narodni šoli v Celju ob 14.30.

TOVARISI IN ZADRUŽNIKI.

1. Poslužujte se v prvi vrsti učiteljskih gospodarskih ustanov.
2. Nalagajte denar v lastna podjetja, ker tako pride dobiček zopet v stanovsko korist.
3. Materialne izdatke uporabljajte v prvi vrsti v korist lastnih gospodarskih ustanov.

Tovariši! S tem bomo dvignili veljavo in kredit ustanov.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

— g Darujmo za »Hrenov kamen!« Tovariši in tovarišice! Nepriznava nas je zapustil sredi svojega delovanja predsednik Učit. doma v Mariboru, njega ustanovitelj in pravi oče. Ne bom na tem mestu opisoval njegovih zaslug in žrtve za ta dom, saj so itak vsakomur znane, kdor se je količkaj zanimal za Učit. dom. Tovariši Hren si je s tem domom sam postavil najlepši in najtrajnejši spomenik. Še na smrtni postelji mu je bil vedno v mislih Učit. dom, ki ga je sam imenoval svoje »življenjsko delo«. Ko smo že tolikih umrlih tovarišev spomin počastili z nabiranjem za njihov »kamen UD«, smatram za tem večjo našo dolžnost, da poskrbimo za čim častnejši »kamen« tovariša Hrena. Zato pozivam vse njegove znance in prijatelje, zlasti pa učiteljska društva, da poklonijo v počaščenje Tonetovega spomina primeren znesek Učit. domu v Mariboru.

M. Kožuh, blaginjak.

— g Izkaz dosedanjih prispevkov za »Hrenov kamen«: Rajšp Josip, šol. upr. v p., Krčevina Din 100.—, Hočevar Ciril in Marica, učit., Maribor, Din 100.—, Womer Ivan, upr. dečjega doma, Maribor, Din 100.—, Lukman Ivan, šol. upr. v pok., Maribor, Din 100.—, Blažič Stefan, uč., Studenci, Din 100.—, Lovše Ivan in Milka, upr. UD, Maribor, 100 Din, Černovšek Mara, uč., Maribor, Din 100.—, Mešiček Josip in Ana, šol. upr. v p. in učit., Krčevina, Din 100.—, Kožuh Mirko, šol. upr. v p., Maribor, Din 100.—, Tomažič Ivan, šol. nadz., Maribor, Din 50.—, Feinig Ivan, š. upr., Maribor, Din 50.—, Učit. tiskarna v Ljubljani, Din 500.—, Planer Albert, š. upr., Sv. Pavel pri Preboldu, Din 50.—, Grmovšek Miloš, sr. šol. nadz., Slovenjgradec, 100 Din, Lojze Strašnik, lastnik tiskarne, Maribor, Din 100.—, Julija in Minka Miklič, učit., Gomilsko, Din 100.—, Franjo Haberman, strok. učit., Maribor, Din 150.—, oboje Učit. knji-garne, podr. v Mariboru, Din 200.—, Karl Mavrič, š. upr., Gornja Radgona, Din 100.—, Franja in Šimen Vodenik, šol. upr., Kranj, Din 150.—, Tomaž Stani, učit. v p., Ruše, Din 50.—, Skupaj Din 2500.—. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala!

M. Kožuh, blaginjak.

— g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za mesec januar 1936. Darila: Za »Pestevskov kamen«: Ledinek Makso, kaplan v Žalcu, Din 50.—, Za »Pestevskov kamen« je do-slej darovanih Din 680.—. JUJ, sekcija Ljubljana, gosp. ods., Din 5000.—. Delež-nina: zadnjikrat je bilo pomotoma izkazanih Din 30.—, namesto Din 160.—. Gospodar-ska podjetja: zemljevidi Din 6169.—, slike Din 172.—.

— g Občina Studenci za »Učit. dom« v Mariboru. Na predlog obč. odbornika tov. Vrance sta občina in kraj, šol. odbor v Studencih darovala v spomin častnega občana + Antona Hrena — namesto cvetja na njegovo krsto — Din 300.— za »Učiteljski dom« v Mariboru.

Učiteljski pevski zbor JUJ

— pev. Tečaj, ki se je vršil od 2—4. t. m. je pokazal, da je med članstvom UPZ še mnogo idealizma. Še nikdar ni bilo na tečajih tako vzorne discipline in reda. Zato smo mogli na tečaju ponoviti star program ter nastudirati del Roženice. Žal, da ni bil odziv od strani basov tak, kot ostalih pevcev. Vse udeležence bolgarske turneje — ki niso bili na tečaju prisotni — vljudno vabimo, da se udeležijo turneje Murska Sobota—Ljutomer—Ptuj, ki se bo vršila 7. in 8. marca t. l. Pred nastopom ne bomo imeli posebnega tečaja, pač pa kratko vajo po prihodu vlaka v Mursko Soboto. Note prejmete pri tej vaji.

Pevci, ki jim je prikladna Ljubljana kot odhodna postaja odpotujejo od tu z vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 7.22. Ostali se nam pridružijo med potjo na svojih najbližjih postajah. Vozni listek si kupi vsak zase. Tov. blaginjičarka pa obračuna s posamezniki v vlaku.

Šolski radio

— r XVIII. Torek 18. februarja bo pripovedovala gđ. Manica Komanova pestre pred-pustne šale in povesti. — I.—III.

Petek 21. februarja bo priredil g. Arnošt Adamič dvogovor: Drobnko koleseje velike narave. K temu dvogovoru je podal tele misli: »Vse je osnovano iz neskončno majhnih delcev, najsi so to stanice, atomi ali molekuli. To drobnko koleseje žene sončna toplota, pravir vse energije, preosnovalka gmote, ki nikoli ne mine, ki se vedno presnavlja in ki se nam prikazuje v najbolj pestrih slikah. Vse stremi po harmoniji, nobene zmote ni v velikem stvarstvu, tiho, počelo, pa tudi strahotno bobneče teče drobnko koleseje velike narave od vekomaj do vekomaj.« — Pogovarjata se stric in Marko. — II.—III.

Petek 14. februarja bo govorila ga. Slava Kristan—Lunaček: »Kako si mladina ohrani vid.« Razpored: 1. Razširjenost kratkovidnosti med šolsko mladino, 2. Vzroki: a) dedni momenti; b) drža pri pisanju in čitanju; c) nepravilne šolske klopi; č) lega zvezka; d) pismenke; f) razsvetljava.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 16. februarja ob 15. uri predavanje: »Kaj nam prinaša novi zadrugi zakon?«, g. Basaj.

Stanovska organizacija JUJ

Iz Izvršnega odbora

— iz Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskega učiteljskega združenja — Beograd. Sa današnje skupštine učitelja sreza stola-čkov pozdravljamo Tebe i cijeli izvršni odbor i odajemo Vam priznanje i hvala na stavu u odbrani naših interesa. Uvjeravam Vas da ćete uvek u takom poduhvatu naići na podršku učiteljstva. — Predsednik Golubič.

— iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. Učitelji sreza kosovo-mitrovačkog sa svoje sednice pozdravljaju Vas sa željom da u svome plodnom započetoj radu istrajate. — Predsednik: Đorđe Božović.

— iz Jugoslovensko učiteljsko udruženje sekcija za Drinsku banovinu pismom od 29. januara izveštava: »Za konkurs za izradu nastavnog plana i programa Upravni odbor ove sekcije na svojoj sednici od 24. o. m. odobrio je 1000 (jednu hiljadu) dinara koja će se svota doznačiti ovih dana.« — Izvršni odbor ističe i ovaj primer, zahvaljuje i drugarski pozdravlja.

Iz društev Vabila

— JUJ — Sresko DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Seja ženskega odseka se bo vršila v nedeljo, 16. febr. t. l. ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli v Murski Soboti. Razgovor: Učiteljice in stanovska organizacija. — Vse tovarišice so iskreno vabljene!

Poročila

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo 23. novembra 1935. in 18. januarja 1936. ob udeležbi 73%.

Tov. predsednik Petrovič Simon je pozdravil zborovalce in podal obširno situacijsko poročilo, nakar je članstvo prešlo na uredbo o znižanju prejemkov, ki režejo tako globoko v naše življenje, da bomo prisiljeni odreči si vsega razen hrane in najpotrebnejšega oblačila. Tov. predsednik je poudaril prizadevanje naše organizacije za ukinitve te uredbe, katere se bo sigurno vsaj omilila na znosno mero.

Sledila je živahna debata o hospitaciji na šoli tov. predsednika v Marija Brezju in ki je posegla tudi še na poset šole pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Članstvo je soglasno ugotovilo, da sta obe šoli na visoki razvojni stopnji sodobne pedagogike. Sv. Lovrenc je tipičen primer trške šole v lesno-industrijskem področju, za kar ima posebne zasluge tov. Lavrič, šola tov. Petroviča v Brezju pa je tip narodne šole v kmečkem okolju dravskega polja, kar prihaja pri pouku v polni meri do izraza. — Pri tej priliki nam je tov. Vranc prav nazorno prikazal bistvo predmetnega, delovnega, koncentričnega in strnjene-

ga pouka, to je štirih stopenj pouka, ki ga zasledimo dandanes, izmed katerih pa odgovarja sodobnim predpisom strnjeni pouk.

Proračun za prih. leto je po dolgi debati ostal lanski, vodstvo sekcije pa prosimo, naj svoje izdatke zniža in opusti vse, kar se opusti da.

Tov. Vranc je podal obširno poročilo o delu anketnega odbora za nove šolske čitanke, tov. Šesko in tov. Petrovič pa o glavni skupščini v Sarajevu.

Na drugem zborovanju 18. januarja t. l. pa je bila po situacijskem poročilu in prečit-tanju dopisov sprejeta soglasno sledeča resolu-cija:

»Učiteljsko društvo za Maribor desni breg, je, zbrano na svojem rednem sestanku dne 18. januarja 1936. premostrilo energično postopanje vodstva centralne JUJ ob priliki oktobrskega znižanja uradnih plač. Članstvo soglasno odobrava akcijo za ohranitev stanovskih pravic učiteljstva in obzaluje, da ni bilo mogoče uspeti v celoti. Z začudenjem je vzelo članstvo na znanje afront. g. Milo-jeviča, predsednika Zagrebskega učit. društva »Edinstvo« proti predsedniku JUJ, tov. Dimniku. Obsojamo tako tovarištvo, in odo-bravamo zahtevo, da se zadeva razčisti pred stanovskim razsodiščem. Članstvo društva slej ko prej izraža predsedniku tov. Dimniku popolno zaupanje, z željo, da tudi v bodoče z vso vmo zastopa in brani naše stanov-ske pravice.«

Z ozirom na polemike dnevnega časopisja je bila sprejeta naslednja resolucija: »Del dnevnega časopisja napada JUJ — sekcijo Ljubljana, da ni zaščitilo nekaterih svojih članov pri svoječasnih krivičnih preme-stitvah pod prejšnjimi vladami. Oni tovariši in tovarišice, ki so bili člani JUJ in so iskali zaščite, so isto v polni meri dobili in v mno-gih slučajih z uspehom, a vključ temu danes ne smatra niti eden potrebnim, da bi povedal javnosti resnico, koliko je za nje storilo JUJ — sekcija Ljubljana v onih časih, ko jim je bila pomoč JUJ dobrodošla.«

Izpopolnjeni so bili odseki in sklenjeno, da se sres. učit. knjižnica premesti na šolo v Studence, kjer bo odslej poslovala.

Prihodnje zborovanje bo dne 15. febru-erja t. l. v Mariboru.

Predsednik:
Petrovič Simon.

Tajnik:
Šesko Ivan.

+ JUJ SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLI-KO je zborovalo dne 7. decembra ob 13. uri v Črnomlju. Po pozdravu in otvoritvi s strani tov. predsednika je podal svoj referat tov. Kugler, ki je referiral o temi »Koncentracijski pouk s posebnim ozirom na razmere v Beli Krajini. Tov. predavatelj nam je podal strnjeno učno snov za en teden. Poslušalci so mu bili hvaležni za njegov trud in dober namen, sam pa je pozval po končanem referatu mlajše to-variše, da si kdo izmed njih sestavi podoben referat za prihodnje zborovanje iz lastnega šol. okoliša. Po referatu se je razvila krajša, a dostojna debata, tekom katere so poudarjali mnogi tovariši-ice, da skoro vsakdo postopa po načelih strnjene pouka.

Tov. predsednik je podal nato izčrpno si-tuacijsko poročilo, ki ga je izpopolnjeval s citiranjem važnih okrožnic. Ob tej priliki je prečital tov. tajnik resolucijo, ki se nanaša na »Uredbo« in na razpravljanje o tej uredbi, glasi se:

»Na spontano željo vsega našega članstva naprosimo JUJ sekcijo za dravsko banovino v Ljubljani, da pokrene vse potrebno na me-rodajnih mestih, da se Uredba o znižanju pre-jemkov drž. in samoupravnih uslužbencev, objavljena v Služ. novinah kraljevine Jugosla-vije z dne 19. 9. 35 št. 217/III. 520, ukine!

Ta uredba je posegla tako globoko v živ-ljenjske interese nameščenecv in upokojencev, da jim ogroža tudi najskromnejšo eksistenco. Ker jemlje nova uredba rodbinsko doklado za ženo in zmanjšuje doklado za otroke, zadeva posebno težko poročene nameščenice, zlasti one s številno družino in v nižjih položajih — posebno onega na deželi. Podoželski na-meščenec je pri vseh nabavkah vezan izklju-čno na malega trgovca in obrtnika v svojem kraju, ki je brezkonkurenčen z ozirom na cene in kvaliteto blaga.

Enako temu so tudi njegovi izdatki v svrhu samoizobrazbe in duhovne hrane ne-primereno večji od onega v mestu, ki ima vse to na razpolago po raznih čitalnicah in knjiž-nicah.

Uredba je močno razburila članstvo, ki z zaskrbljenjem gleda v svojo in svoje druž-ine bodočnost. Solidariziramo se z vsemi ukre-pi, ki jih bo podvzela naša centralna uprava, kakor tudi uprava sekcije Ljubljana na po-budo in spontano željo vsega članstva. Cen-tralni upravi JUJ v Beogradu in sekcijijski upravi JUJ v Ljubljani izrekamo soglasno zaupnico, ker smo prepričani, da so s svojim dosedanjim delom najtočneje izvršili odredbe naših pravil, potrjenih po resornem ministru, ki služijo procvitu šolstva, napredku naroda in države.

Zborovalci so sprejeli gornjo resolucijo soglasno, dostavljena pa je bila min. prosvete 17. okt. l. l. Učiteljstvo je bilo seznanjeno z vsemi važnimi okrožnicami in z delom od-bora.

Živa debata pa se je vnela ob poročilu tov. blaginjaka radi tega, ker so bili vsi dolž-niki izročeni odvratniku v iztirjanje. Ta po-stopek ni delo tov. blaginjaka, temveč je to sklep odbora seje od meseca junija; vendar pa je odbor zadržal izvršitev tega sklepa celih šest mesecev v dobri nadi, da bodo dolžniki izvršili svojo dolžnost; ker tega oni niso izvršili, moral je izvajati svoj sklep pač odbor — torej tu brez zamere! Pomislite vendar to-variši(ice), da znaša ta dolg članstva napram društvu 9200 Din (devetstisočsto dva sto) in kako naj vendar društvo izpolni svoje ob-veze napram sekciji?

Pri nadaljnjem poročilu, ki ga je podal tov. predsednik, je učiteljstvo posebno razburil izpad tov. Milojevića proti tov. Ivanu Dimniku, vsled česar so zborovalci sprejeli tole resolucijo:

»Učiteljstvo, združeno v JUU društva za sreza Črnomelj in Metlika najenergičneje obsoja izpad tov. Milojevića, preds. društva »Jedinstvo« Zagreb, proti tov. Dimniku Ivanu, predsedniku JUU. Tov. Milojević zahteva, da se izroči tov. Dimnik častnemu razsodišču radi njegovega dela v dobro našega stanu češ, da je imenovan zakrivil protidržavno dejanje. Ker mi ne smatramo dela tov. Dimnika za proti zakonito, zahtevamo od I. O., da stavi tov. Milojevića radi klevete in blatenja našega najvišjega predstavnika pred častno razsodišče naše organizacije, ki naj ga najstrožje kaznuje!«

Ljubici, s. r., preds. Vilfan, s. r., tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENSKE BISTRICE je imelo drugo zborovanje 14. decembra v Sl. Bistrici ob 60% udeležbi, zvezano z občnim zborom in predavanjem tov. Metlike.

Po počastitvi spomina v novembru umrlega tov. Jožeta Rajnerja (bivšega predsednika), je predsednik od uvodnih formalnostih prešel na situacijsko poročilo, ki je navzoče seznanilo z najaktualnejšimi zadevami stanu. Zlasti je bila poudarjena mizerna materialna plat tovarišev, predvsem onih s številnimi družinami, ki jim tudi zadnja retuša ni bistveno olajšala položaja.

Poleg obširne spomenice, poslano odločujočim krogom, je bilo prečitanih še mnogo važnih dopisov, med drugim glede spremembe draginskih razredov, namestitve, premestitev in upokojitve ter je bilo govora o famoznem § 71 uradniškega zak., ki preprečuje učiteljstvu tako potrebno stalnost itd.

Enodušno je bil zavrnjen napad na priznani mladinski list »Naš rod«. Prav tako je učiteljstvo obsodilo neosnovani izpad predsednika zagrebškega učit. društva »Edinstvo« na tov. I. Dimnika, katerega nesebično delo je znano (zbor mu je izrazil popolno zaupanje), in izreklo obsodbo na pavšalne napade na stan, ki se v zadnjih časih češče pojavljajo.

Sledil je občni zbor. Tajnik poroča: V okrožju je 13 šol, učiteljstva je 69, včlanjenega 63 (91%). Malenkostna diferenca je prehodnega značaja. Zborovanj s predavanji je bilo 5. Članarina 150 Din (80 Din), ostane, a naj se točneje plačuje. Zbor je proti ukinitvi in okrnitvi »Popotnika«, pač pa za ukinitve prispevka za pevski zbor ter, da naj se »Učiteljski tovariš« preosnuje v štirinajstrednik. Skrbno in točno je bilo blagajniško poročilo tovarišice Rismalove.

»Risanje kot osnova učnim predmetom osnovne šole«, je bil tema sledečega predavanja tov. Metlike. (Tovariš je v sličnem že svojočasno razpravljao o »Popotniku«). Način pouka potom risanja s katerim je tovariš operiral najprej v elementarnem razredu, skuša razširiti tudi na ostale razrede osnovne šole. Svoja teoretična izvajanja bo podprl s praktičnim nastopom v svojem razredu na enem prihodnjih zborovanj. Zaželjena sledeča razprava naj bi pokazala dobre in slabe strani tega načina pouka, pri katerem zadobi abstraktna beseda gotove oblike, ki posredujejo med učencem duševnostjo in učno snovjo, ki se na tej osnovi pridobi igraje. Za svoja izvajanja in prizadevanja je žel predavatelj zahvaliti in priznanje.

Čas in kraj prihodnjega zborovanja bo javljen pravočasno.

Tajnik Miloš, predsednik. Kovič Iv., tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo 14. decembra 1935. na Rečici ob Savinji. Radi slabega vremena in neugodnih prometnih zvez se je udeležilo zborovanja le 26 članov (-ic) t. j. 52%.

Po uvodnih formalnostih je tov. predsednik še posebno pozdravil tajnika naše sekcije JUU tov. Metoda Kumelja.

Po tem je prečital predsednik izjavo tov. obeh Hudalesovih in Zakrajškove, ki so javili svoj izstop iz JUU. Tovariš predsednik je predlagal, naj se izvoli nov tajnik. Članstvo pa se je izreklo za predlog, da naj dasta tov. predsednik in tovariš Kumelj pojasnila; prvi o svojem zadržanju, drugi pa o postopanju sekcije v pogledu dela sekcije za ukinitve uredbe o znižanju prejemkov, zlasti pa z ozirom na okrožnico št. 1130/35-36. Tov.

predsednik je obrazložil svoj osebni položaj in podal nato demisijsko kot predsednik. — Tov. Kumelj je podprl predsednikova izvajanja in opravičljivo prikazal tudi zadržanje tov. predsednika.

Velika večina članstva je na ta izvajanja izrekla tov. predsedniku zaupnico in se s tem postavila na stališče tov. Kumelja, ki je tudi zavrnil vesti o tov. Dimniku, da ni bil v tej dobi pri izvajanju sklepov v vsem solidaren s članstvom. Tajnik sekcije je prikazal ozadje in namen teh vesti.

Nato je tov. Kumelj podrobno orisal razvoj dogodkov vse od leta 1931. Takrat se je namreč celoten organiz. položaj močno izpremenil. Orisal je prizadevanje vodstva JUU, da bi se ukinila uredba o znižanju draginskih in rodbinskih doklad in o težkočah in neumevanju, na katere je pri tem naletelo. Z delom se ni prenehalo, ampak se nadaljuje.

Po izčrpnem poročilu in pojasnilu o celotni akciji in trenutnem stanju stvari je prešel tov. Kumelj k pojasnjevanju raznih vprašanj. O zadolžitvi članov, o izpremembi višine članarine in posameznih sreskih društvih, o upitnosti »Popotnika«, okrnitvi »Učit. tovariša«, o Učit. pevskem zboru in učit. naraščaju. Dotaknil se je novih drag. razredov, glede katerih je več predlogov. Vsak slučaj, s katerim se je napadla učiteljstva in šola, je takoj javiti sekciji. Nizkotna ovadba na »Naš rod« ni imela uspeha, kot ga je pričakoval anonimni ovaditelj, nasprotno je poskočilo število naročnikov za 2500.

Žalostno poglavje tvorijo učiteljske premešitve. A najžalostnejše pri tem je to, da imajo v največjih primerih glavno besedo poedine osebe.

Napad Milojevića na predsednika JUU, tov. Dimnika, članstvo odločno obsoja, in sprejme enoglasno tale sklep: Sresko učit. društvo Gornji grad odločno obsoja neosnovane napade predsednika zagrebške sekcije, tov. Milojevića na predsednika JUU, tovariša Dimnika, in se priključuje zahtevi ostalih sreskih društev, da je freba razčistiti zadevo pred stanovskim razsodiščem.

Nazadnje je še navedel tovariš Kumelj predloge, ki jih je poslalo JUU v Beograd, ki bi se jih naj sprejelo v finančni zakon za upr. leto 1936./37.

Temeljito poročilo tov. Kumelja je trajalo dve uri, nagajeno z ogromnim aplavzom.

Članstvo je nato preklalo svoječasni sklep o znižanju članarine. Odklonilo je demisijsko tov. predsednika. Tov. Spindler pa je prevzel tajništvo.

Predavanje o mladinskem skrbstvu je moralo odpasti, ker je bil predavatelj zadržan.

Sestava predlogov za nove čitanke se prepusti šol. nadzorniku, tov. J. Korbanu. Po svoji uvidevnosti si naj pritegne sodelovalce.

Bilo bi želeli: Na zborovanju bolj zbranih misli!

Predsednik: A. Rozman. Tajnik: Dušan Spindler, l. r.

Novosti na knjižnem trgu

—k »PROSVETNI ZBORNIK«. Učiteljska tiskarna v Ljubljani namerava založiti in izdati v slovenskem tekstu nov »Prosvetni zbornik« v obliki šolskih zakonov in predpisov z nastopno vsebino:

1. Uredba o opravljanju nadzorniške službe z razlago § 44. šol. zakona. V tej uredbi je podrobna razlaga o pouku v narodni šoli v smislu koncentracije in sodelovanja učencev ter navodila, kako naj se vrši delo v šoli z vsem razredom, v skupinah in s poedinimi učenci, kako je praktično uporabljati učne predmete itd.

2. Ocenjevalni list z navodilom in pojasnilom, kako je vanj vpisovati podatke.

3. Pravila o polaganju državnega izpita za sreskega šolskega nadzornika.

4. Obči pravilnik o dnevnih šolskih zavetiščih.

5. Pravila o strokovni izobrazbi učiteljev na šolah za defektno dečo.

6. Pravilnik o polaganju veroučiteljskega praktičnega izpita.

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigar- na sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!

Da bo možno vsaj približno določiti naklado izdaje, razpisujemo prijave na naročbo tega dela. Zato prosimo vse učno osebo narodnih šol in šolska upraviteljstva v dravski banovini, naj nam po dopisnici sporočijo naročila.

Cena broširanemu izvodu bo pri 500 naročnikih Din 40.—, vezanemu Din 46.—; pri 1000 naročnikih broširanemu izvodu Din 22.—, vezanemu Din 28.—. Šole naj nam pošljejo skupna naročila za vse učne osebe, ki bi želele imeti to koristno knjigo. Naročila prosimo v teku 14 dni. Ako bodo naročila dosegla vsaj 500, izide knjiga čez en mesec po prijavnem roku.

V primeru izdaje se naročnik zaveže, da bo poslani »Prosvetni zbornik« obdržal in plačal.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani r. z. z. o. z.

DVE IZMED KAJČEVIH »ODMEVOV OB MURI«

Od »Mure«, preko »Noči na meji«, preko »Nesrečnice« in prekmurske »Materce« do »Moči tujine«, vsega štirindvajset novel mla- dega slovenskega učitelja o zemlji, ki je bila še do nedavna tako malo mikavna, da so imeli dekreti napisani za Prekmurje skoro kazensko vrednost. Nekateri izmed lastnikov teh dekretov so ti pozneje po srečnem begu iz Premurja pripovedovali z obrazom zapina:

»Samo, da nisem več tam...«

Tako nekateri. K sreči pa ne vsi.

Razprava o tem, zakaj ne vsi, pa naj ostane tajna med nami.

Tovariš Kajč se je tam ustavil. Ni obr- čal oči preko Mure in vrhov Slovesnih go- ric proti Mariboru, nego je z enim samim po- gledom ljubezni objel in poljubil to zemljo v svojih novelah. Borna koč, revna deca, te- žaki, širna ravan, ki vzbuja hrepenenje, iz- seljenci in sezonski delavci so mu priljubljeni motivi. Višek dela se mi zdi v noveli »Mati«, kjer vidim lik matere, ki jo lahko rodi menda samo prekmurska ravan z vso svojo revšči- no in preobljudenostjo, z vso svojo zapušč- nostjo in z dušo, ki se zaradi par stoletnega tlačanstva ni zavedla svojega lastnega »jaza« in zakričala vsem na vega glas: »Rodila sem vam sina; nisem pa kriva, da je nesposoben za vsako delo. Pomagajte mu tisti, ki pra- vite, da ljubite kmečko ljudstvo in jaz bom delala z vami!« Ne. Prekmurska mati ni za- kričala, ničesar ni zahtevala od tistih, ki so tam daleč preko Mure. Rajši vodi svojega bolehnega sina po prostranih poljih, katere tako rada uniči toča. Le, ko pritisne glad, išče pomoči v revni prekmurski vasi, namesto da bi ga peljala v kakšno socialno ustanovo, do katere ima njen bolehn sin pravico.

Takšna mati je svojstvena, kakor je svojstvena duša ljudstva, ki preživlja v vsej revščini še najbednejšo mater z od rojstva bolehnim sinom.

Gotovo nudi ta »Mati« pretresljivo sliko naše dobe. Mnogo lepih misli ti vzbudi ta slika, ki te tirajo potem nekam daleč... tja, dokler ti misli ne stisnejo srca.

Vzgojna je ta slika. Nobeden sestavlja- lec šolskih čitank je ne sme prezreti! Vzgo- jitelji pazimo na to!

Ne samo »Mati«, še več jih je uporabnih za šolsko čtivo. Za »Materjo«, ki je naredila na moje učence glabak vtis, smo še čitali: »Zadelo ni samo Čoligovih«. Malokdaj so moji učenci tako pazljivi. Snov je bila zajeta res iz življenja kmetov. Deca je doživljala s preprostostjo zdravega vaškega etosa. Iz oči jim je žarela sodba nad kmetom Bagarijem, ki je zažgal zrelo žito, iz katerega se peče vsakdanji kruh. Po čitanju jih je več prosilo za knjigo. Vsi so skoro motivirali z: »Doma bi še radi tako štel!«

Komaj sem jih pomiril z obljubo, da bo imela knjigo kmalu vaška knjižnica, kjer jo bodo lahko dobili njih domači.

Nenavadno sem bil takrat vesel svoje dece, v kateri živi še tako krepko smisel za lepo čtivo, kljub temu, da bo večina njih kmalu za vedno zapustila šolske klopi z vsem šolskim prahom današnje šole.

Takšno je srce naše dece.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, žipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto- aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Pisalni stroj v elegantnem lesenem pokrovu
»MIGNON«

precizen izdelek svetovno znane tovarne »Evropa« v Erfurtu, Nemčija

Edini pisalni stroj, ki je urejen na tak način, da piše vse svetovne jezike. — Za gg. učitelje in šolske uprave zaradi izredno ugodnih odplačilnih pogojev zelo prikladen. Cena tovarniško novemu stroju je Din 1680.—, plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 140.—. Prvi obrok s povzetjem. Isti stroj za pisavo v jugoslov. latinici in cirilici stane samo Din 140.— več.

Edinole pri gen. zastopstvu tvornice za Jugoslavijo:

Ing. FRANC LAVRIČ

Ljubljana, poštni predal 177 — Telefon 24-60

Pelikan
RADIRKA

ZA NAVADNE
KOPIRNE
IN BARVNE
SVINČNIKE

GÜNTHER WAGNER k. d.,

Zagreb — Poštni predal št. 94

KNJIGARNA
»UČITELJSKE
TISKARNE«
registrirane zadruge z omejl. zavezo
Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 6

PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice

Izdeluje diazo - amoniak - papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!